Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXVIII № 4 (3415) Варшава, 29 січня 2023 року, Ціна / Cena 5 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Рік допомоги на прикордонні. с. 8

Справжній чи формальний захист меншин? с. 2

Тур капели бандуристів з подякою Польщі. с. 13

Фото з архіву Народного дому, авторка – Тетяна Очко

ISSN 027-8254
9 770027 825238 04

eprasa.pl 180735a8f2

АНАЛІТИКА

Григорій СПОДАРИК

Справжній чи формальний захист меншин?

Виконання Польщею положень Європейської хартії регіональних мов або мов меншин – це тема першого цьогорічного засідання Сеймової комісії нацменшин. Традиційно справи державна сторона оцінює більш позитивно, ніж меншинна.

Хартію було ухвалено у Страсбурзі 5 листопада 1992 року. Польща почала її виконувати з 1 червня 2009 року. Ідею документа становить те, що в європейських країнах разом з офіційними мовами зазвичай використовується багато регіональних або меншинних мов. Хартія зобов'язує держави вживати заходів для їхньої підтримки, захисту, використання в громадському та приватному житті. Наступне завдання – це можливість викладання та навчання відповідними мовами, а також підтримка їх досліджень.

Одним з головних зобов'язань підписантів документа є підготовка кожні три роки звітів про виконання положень Хартії. Цей документ передають Генеральному секретарю Ради Європи. Свій 4-й звіт за 2017-2021 роки Польща ухвалила в листопаді минулого року та передбачається, що його буде подано до Ради Європи в січні 2023 року. Потім, у першій половині року, до Польщі приїде наглядовий комітет у справах Хартії й проведе зустрічі з державною адміністрацією та представниками меншин. Це буде нагода запропонувати європейській стороні свої зауваження. Згодом комітет надасть оцінку, де, між іншим, будуть зауваги щодо проблем, які Польща має розв'язати.

Під час засідання Сеймової комісії представник Міністерства внутрішніх справ й адміністрації, заступник директора департаменту нацменшин Анджей Сосновський, обговорючи процедури, пов'язані з Хартією, зазначив, що Польща здебільшого позитивно виконує положення цього документа. З такою оцінкою не зовсім погоджуються депутати та представники нацменшин. Зокрема, член президії комісії й водночас представник німецької спільноти Ришард Ґалля наголосив: хоч у звіті згадано, що представники меншин зупинили своє членство у важливому органі, яким є Спільна комісія уряду та нацменшин, у документі не вказано причину такого рішення. А вона ключова, оскільки така поведінка меншинної сторони була результатом дискримінації німецької громади, якій обмежили кількість годин та кошти на навчання німецької мови як рідної. У звіті, що має потрапити до Ради Європи, йдеться про збільшення коштів на навчання нацменшин, тим часом як державна сторона вже знала про скорочення у випадку німців.

Ще одна проблема – це блокування з невідомих причин запису до відповідного реєстру кількох ґмін, щодо яких можна вживати подвійні назви місцевостей. Депутат зауважив, що меншини роками вказують на брак своїх представників у програмних радах, на державних радіо та телебаченні в тих регіонах, де проживають. Група депутатів запропонувала необхідні правові зміни, але їхній проєкт закону досі не подано на розгляд Сейму. На думку Ришарда Ґаллі, необхідно зробити перелік невирішених роками справ і встановити графік їхнього виконання. «Можемо говорити про звіти, які мають уже історичний характер, але нарешті треба впорядкувати і прискорити розв'язання проблем сьогодення», – зазначив депутат.

Учасником дискусії був також співголова Спільної комісії уряду і нацменшин та представник української громади Григорій Купріянович. Він зауважив: оскільки Хартія має на меті збереження та розвиток меншинних мов, суть не повинна полягати лише на виконанні її положень. Водночас Григорій Купріянович зазначив, що багато чиновників центрального та самоврядного рівня, імовірно, навіть ніколи не чули про існування такого документа. Він говорив про потребу створення приязної атмосфери, в якій меншини просто не будуть боятися користуватися зі своїх прав. На підтвердження своїх слів Григорій Купріянович згадав і вищезазначені проблеми німців. «Хартія не є абстрактним документом, якого треба дотримуватися лише тому, що Польща його прийняла. Це треба робити тому, що він указує напрямок дій для збереження як європейської спадщини, так і Речі Посполитої», – зазначив Григорій Купріянович. До прикладу, в Хартії згадано про потребу стабільного фінансування. У Польщі дуже часто це не виконується, бо немає меншинних установ з гарантованим державним бюджетом. А меншинні організації, які беруть на себе якісь завдання, кожного року не впевнені, чи отримають гроші на їхнє виконання. Що важливо: у Хартії не лише вказані певні заходи, але й зазначено про досягнення відповідних результатів. Із цим також існує проблема, хоча б у випадку освіти. Держава, щоправда, створює умови для вивчення меншинної мови, але кількість учнів, які цим користуються після початкової школи, значно скорочується. «Це показує, що щось не так із системою. Ніби є формальні та теоретичні можливості, але система, здається, не дозволяє ними скористатися», – наголосив Григорій Купріянович, ще раз вказуючи на вагу не лише формального підходу до проблем нацменшин. Як він зауважив, можна у звіті написати, що держава повністю профінансувала видання підручників, але проблема в тому, що для деяких меншин вони просто не розроблені й не видаються.

Отже, звіт міністерства можна визнати радше досить творчим. До того ж представники держави зауважили, що справами освіти займається Міністерство національної освіти, а присутності в медіа – Рада національних мас-медіа. Така позиція не дуже відповідає проханню про менш формальний підхід до проблем меншин. У ході засідання члени комісії попросили, щоб хоча б у формі додатка до звіту до Ради Європи потрапила інформація про причини зупинки праці частини меншиних лідерів у Спільній комісії уряду та нацменшин. ●

eprasa.pl 180735a8f2

Благодійна Маланка в Народному домі

Діячі відділу та гуртка ОУП у Перемишлі запрошують 11 лютого о 19:00 до Народного дому на традиційну Маланку. Цього року захід матиме винятковий характер, бо буде благодійним.

У програмі, як зазначають організатори, передбачено аукціон, кошти з якого перекажуть на підтримку України. У меню теплі страви та холодні закуски. До танцю гратиме гурт «Равське ретро» з Рави-Руської.

Інформація щодо квитків та резервація місць до 5 лютого за номером телефону: 730 188 648 (пн-пт 9:00-17:00).

Українські ліцеї з почесним званням «бронзової» школи

У Польщі опубліковано 25-й рейтинг від Perspektywy.pl. Це сайт, котрий спеціалізується на тематиці освіти та навчання. Серед 1000 найкращих польських середніх шкіл є українські ліцеї в Перемишлі, Лігниці та Білому Борі.

У загальному списку ліцей з комплексу Загальноосвітніх шкіл № 2 ім. Маркіяна Шашкевича в Перемишлі посів 677 місце. Натомість ліцей з комплексу Загальноосвітніх шкіл № 4 ім. Б.І. Антонича в Лігниці – 774-те. А ліцей з українською мовою навчання ім. Тараса Шевченка в Білому Борі став 866-м.

Увійти до загальнонаціонального рейтингу вищих шкіл освітнього фонду «Перспективи» – це заслужений привід для гордості кожної середньої школи. Це свідчить про гарну атмосферу в закладі, створену вчителями, та амбітність учнів. Часто школи хваляться цим успіхом на своїх офіційних сайтах, оскільки саме цим приваблюють майбутніх учнів.

Відповідно до принципів, затверджених освітнім фондом, ті, хто опинився в рейтингу, мають право використовувати в 2023 році почесне звання «золотої», «срібної» та «бронзової» школи року. Українські ліцеї з Перемишля, Лігниці та Білого Бору мають «бронзову» графічну оцінку якості.

Зустріч з авторкою проєкту «Голоси свідків»

19 січня в Українському домі у Варшаві відбулася зустріч з українською письменницею, поеткою та казкаркою Катериною Єгорушкіною. Під час зустрічі письменниця представила свій новий проєкт «Голоси свідків» – історії очевидців російсько-української війни.

Матеріали для книги українка збирала, спілкуючись з мешканцями Маріуполя, Чернігова, Волновахи, Ірпеня, Херсона, Іванкова, Бузова та багатьох інших українських міст і сіл. Їхні розповіді письменниця доповнила власними поезіями та записами із щоденника.

Катерина Єгорушкіна – письменниця та казкотерапевтка родом з Броварів біля Києва. Є членкинею Національної спілки письменників України, Всеукраїнської арт-терапевтичної асоціації. Авторка кільканадцяти виданих книжок. Книжки Катерини виходили в Литві, Болгарії. Готуються видання в Британії, Канаді, Польщі, Румунії, Грузії, Швеції, Данії. Нова книжка письменниці про російсько-українську війну – «Мої вимушені канікули» – потрапила до кількох національних топів, зокрема до ТОП-5 «Дитячої книги року BBC».

Зустріч командувачів армії США та України в Польщі

Уперше з початку повномасштабної війни в Україні відбулися прямі переговори між головнокомандувачами армій США та України – генералами Марком Міллі та Валерієм Залужним. Портал onet.pl повідомляє, що 17 січня вони зустрілися біля польсько-українського кордону. Місце зустрічі не розголошується. Відомо лише, що йдеться про військову базу на південному сході Польщі.

З початку агресії росії проти України обидва командири часто спілкувалися телефоном про військові потреби Києва, але жодного разу не зустрічалися особисто. Подробиці переговорів 17 січня невідомі. Про зустріч провідних генералів повідомив у телеграм-каналі Залужний, який під час переговорів подякував Міллі за «непохитну підтримку» його країни та представив «нагальні потреби» України. «Сьогодні в Польщі відбулася моя перша особиста зустріч із генералом Марком Міллі», – написав головнокомандувач Збройних сил України.

Переговори Міллі та Залужного стали початком серії зустрічей високого рівня командувачів і міністрів оборони США та НАТО, що відбулися 18-19 січня в Брюсселі. Одразу було відомо, що Валерій Залужний не візьме участі в зустрічах.

Пластова Різдвяна свічечка в Ґожові-Великопольському

Фото з фейсбук-сторінки ПЛАСТ у Ґожові-Великопольському

15 січня відбулась перша ґожівська Пластова Різдвяна свічечка. Про подію повідомляють пластуни на фейсбук-сторінці організації. Це пластове дійство розпочалось з їхньої давньої традиції – запалювання трьох свічок від Віфлеємського вогню миру. Кожна свічка має своє значення.

Перша свічка – за всіх пластунів та пластунок світу, за тих, кого знають і кого не знають, але ще познайомляться.

4-5.

eprasa.pl 180735a8f2

Друга – за всіх українців, розкиданих по усьому світу, котрі не мають змоги жити в Україні, але не забули, що вони – українці. Третя свічка запалала за всіх пластунів та пластунок і за тих, хто загинув за кращу долю України.

У межах події наймолодші пластуни (новаки) приготували різдвяну казку, а старші (юнацтво) показали вертеп. У ході зустрічі лунала велика кількість різноманітних колядок. Було ще й багато куті, бо відбувався конкурс на найкращу кутю, переможниця якого отримала макогін та макітру.

Слід додати, що на початку місяця пластуни з Ґожова відкрили в місті свою домівку, де проводять зустрічі та організовують події.

Виставка, присвячена українським жінкам, постраждалим від насильства

Фото з фейсбук-сторінки фонду Фемінотека

Виставка «888 88 79 88» – один з проєктів фонду Фемінотека у співпраці з агентством Feeders. Його головна мета – показати наскільки важливим є голос осіб, постраждалих від насильства, та яку допомогу вони можуть отримати. Організатори сподіваються, що виставка спонукатиме жінок, які потребують допомоги, перебороти свій страх та звернутись до професіоналів за підтримкою.

Назва виставки та одночасно її головний експонат – це номер україномовної гарячої лінії, що її фонд запустив для українських дівчат та жінок, які, рятуючись від війни, опинились у Польщі. Крім номера телефону, на виставці також представлено фотографії Юлії Кривич та історії реальних жінок, котрі вже отримали допомогу від фонду.

Фонд Фемінотека – це громадська організація, що працює в Польщі з 2005 року та допомагає жінкам, які зазнають насильства, зокрема сексуального. В організації надають безплатну юридичну, психологічну та терапевтичну підтримку. З початком повномасштабного російського вторгнення фонд Фемінотека працює також з українськими жінками та дівчатами, які зараз перебувають у Польщі.

Виставку «888 88 79 88» відрито в інформаційному пункті для іноземців у Кракові за адресою вул. Подґурська 34.

Раніше її презентували у Варшаві, Зеленій Горі, Щеціні та інших містах.

Чергова група українських військових – на лікуванні в Польщі

Фото з фейсбук-сторінки фонду

9 січня до реабілітаційного центру «Добрий брат» в Осєку (Поморське воєводство) прибула група у складі 14 українських військових. Тут протягом кількох тижнів українці, поранені в боях, будуть проходити фізичну та психологічну терапію.

Попередня група українців лікувалася в центрі наприкінці листопада минулого року.

Українські воїни приїжджають до реабілітаційно-рекреаційного осередку «Добрий брат» з 2014 року. До цього часу реабілітацію вже пройшло кілька сотень людей.

Власниками реабілітаційного центру є поляки Маріуш та Якуб Марковські. У 2014 році родина Марковських за допомогою друзів зібрала гроші на перебування й лікування в Польщі першої групи українських воїнів. Також дочка власника центру Пауліна, яка працює реабілітологинею, брала відпустку на своїй роботі та приїжджала на кілька тижнів займатися з українськими військовими.

5 грудня 2022 року президента польсько-української благодійної організації «Благодійний фонд „Добрий брат"» Маріуша Марковского нагородили відзнакою МО України – медаллю «За сприяння Збройним силам України» – за особистий вклад та надану допомогу особовому складу військових частин і підрозділів Збройних сил України та активну волонтерську діяльність.

Необхідно зазначити, що від самого початку до надання допомоги долучилися й українці, які живуть на півночі Польщі – у містах Ґданськ, Бартошиці, Бранєво, Ельблонґ та інших населених пунктах Поморського та Вармінсько-Мазурського воєводств. Вони, зокрема, ініціювали збір грошей на лікування поранених в осередку «Добрий брат». Також у центрі організовують зустрічі з воїнами. Зараз, 19 січня, військових відвідав Лев

eprasa.pl 180735a8f2

Захарчишин, колишній консул України в Ґданську, який тепер виконує обов'язки Уповноваженого директора у справах польсько-української солідарності в Європейському центрі солідарності в Ґданську. Під час перебування у Поморському воєводстві захисники мали й екскурсію-прогулянку вулицями Ґданська та Ґдині, яку провів Петро Федусьо. Українець з Ґданська вже багато років співпрацює з Центром. У листопаді минулого року у співпраці з Громадським комітетом «Разом з Україною» з Бартошиць він возив з власником Центру допомогу в Україну.

Слідкувати за перебігом реабілітації військових можна на фейсбук-сторінці фонду (Добрий Брат. Благодійний Фонд).

Український банк виходить на ринок Польщі

Проєкт monobank виходить на польський ринок під назвою stereo та вже домовився з банком-партнером у Польщі. Про це повідомляє портал «Економічна правда».

«Ми починаємо польську історію. І вважаємо, що це буде гарний приклад української експансії на Захід, тому що банківську справу користувачі називають серед тих сильних переваг, які вони мають в Україні та яких їм не вистачає, коли перебувають у Європі», – розповів співзасновник monobank Олег Гороховський.

Як пояснює Гороховський, зараз до Польщі приїхало близько трьох мільйонів українців, яким monobank хоче зробити зручний коридор для переказів Польща – Україна, Україна – Польща.

Для того, щоб відкрити рахунки, потрібно перебувати в Польщі й мати PESEL. Такі правила відкриття рахунків має банк-партнер у країні.

«Ми називаємося дуже оригінально в Польщі: stereo. Тобто тут ми mono, а там – stereo. І це дуже зручно», – цитує слова Олега Гороховського «Економічна правда».

Українці підтримують «Великий оркестр святкової допомоги»

У неділю, 29 січня, в Польщі відбудеться 31-й фінал «Великого оркестру святкової допомоги» (ВОСД). Цього разу гроші збиратимуть на боротьбу із сепсисом. До акції багато років долучаються також українські, у тому числі лемківські виконавці. Серед українських музикантів, які цього року заграють для «Великого оркестру святкової допомоги» є, зокрема, український гурт «Горпина», що виступить в Ольштині. Натомість у Варшаві у підсумковому концерті 31-го фіналу ВОСД візьме участь польсько-українська формація «Даґа Дана» та польсько-лемківський гурт «Лемон». Також серед добровольців, які допомагатимуть під час вуличного збору коштів, можна буде побачити представників української громади, зокрема дітей та молодь з українських шкіл у Польщі та пунктів навчання української мови.

Фонд «Великий оркестр святкової допомоги» існує вже 31 рік і є найвідомішою та однією з найдієвіших благодійних організацій в Польщі. Організація ВОСД щороку проводить кольорові карнавальні дійства, впродовж яких збирає гроші на благодійні цілі.

Варто згадати, що ідею «Великого оркестру» підхопили в Україні, й у 2006 році було утворено Всеукраїнський благодійний фонд «Серце до серця». Він уже кільканадцять років проводить збір грошей для закупівлі медичного обладнання, яке рятує життя дітей. ВОСД утримує постійний зв'язок з найбільшими українськими неурядовими організаціями й аналізує потреби та проблеми, про які повідомляють українські партнери. Завдяки цьому Фонд ВОСД передав до України допомогу вартістю понад 23 мільйони злотих.

Слід додати, що завдяки співпраці польського та українського фондів 7 березня 2014 року у Варшаві було організовано концерт, на якому заграли польські рок-зірки. Це був підсумковий концерт 22-го фіналу ВОСД, під час якого волонтери збирали кошти для українців, що отримали поранення на Майдані та лікувалися в той час у лікарні міста Познань. Імовірно цього року також не забракне моментів, коли можна буде побачити та почути про солідарність Польщі з Україною.

Різдвяна зустріч поколінь у Горлицях

21 січня в Центрі культури ім. Б. І. Антонича в Горлицях відбулася міжпоколінна новорічно-різдвяна зустріч. У програмі вечора був мініконцерт Юлії Дошни в супроводі акордеоніста Мирослава Боґоня. Звісно, великою несподіванкою для всіх став виступ горлицької повітової старости Марії Ґубали, яка заспівала разом з ними. Відео їхнього спільного виступу можна переглянути на фейсбук-сторінці Центру (Centrum Kultury im B. I. Antonycza – Центр культури ім Б. І. Антонича). Також гостей вітав дитячо-молодіжний колектив «Лемківський перстеник» з Гладишева та дитячий колектив «Барвінок» з Кракова. Першим ансамблем керує Вікторія Гойсак, яка є науковою працівницею Ягеллонського університету. Саме вона розповіла про лемківські різдвяні звичаї. Натомість Анна Добровольська підготувала презентації та дегустацію традиційних святвечірніх страв. Також було багато колядок та спільних розмов.

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 180735a8f2

Тетяна СЕМАКОВСЬКА

Книжкові сили України: як за допомогою книг українці ремонтують дрони та купують генератори

Книги сьогодні в Україні стали не просто книгами, а справжньою зброєю. Молода команда, засновник якої навчався в Маріуполі, створила благодійну ініціативу Книжкові сили України (bookforces.com.ua). Про те, як молоді вдається долучати людей до читання та ремонтувати дрони для ЗСУ, читайте в нашому матеріалі.

Від Академії лідерства до власної справи

Ця історія бере свій початок з Маріуполя, адже саме там, в Українській академії лідерства, працювали майбутні засновники Книжкових сил України – Оксана Лашенкова та Юрій Манілов. Незадовго до повномасштабного вторгнення працівників та студентів академії евакуювали з міста з міркувань безпеки. Вже тоді була інформація про ймовірні провокації на кордоні. Тоді Юрій Манілов, який евакуювався, навіть гадки не мав, що він більше не повернеться у місто. Юнак мав пристрасть до книг, а вдома мав цілу бібліотеку з вибраними творами – вона так і залишилася в Маріуполі.

Сьогодні це місто окуповане російськими військами, а точних даних про те, скільки людей загинуло в Маріуполі, досі немає і наразі встановити це неможливо. Офіційні цифри кажуть про 22 тисячі жертв, але скільки ще людей поховано під завалами будинків – невідомо.

Згодом доля занесла Юрія Манілова в Тернопіль, де під час прогулянки в парку Юрій з Оксаною придумали ідею, як долучити людей до читання книг та водночас допомагати армії. Спочатку ідея була проста: розіграти книги, які вже є, щоб не перевозити їх з кожним переїздом, а виручені кошти направити Збройним силам України. Згодом ініціатива трансформувалася у масштабний проєкт, в якому людям пропонують віддати книгу за донат. За ці кошти закривають потреби армії для конкретного бійця чи батальйону. Зараз в команді Книжкових сил працює троє осіб, окрім Юрія та Оксани. Це Анастасія Верзун, Таліна Дітчук та Вікторія-Анна Бурменська – всі дівчата також випускниці Академії лідерства.

Буккросинг по-українськи

Юрій Манілов започаткував ідею, яка знайшла відгук серед українців. Війна змінила цінності багатьох, тож щоб не назбирувати вдома величезну шафу з книгами – краще поділитися ними з іншими людьми.

Сьогодні на сайті Книжкових сил можна знайти безліч літератури: як українських авторів, так і закордонних класиків пера. На початку проєкту одна пара передала на благодійність близько 80 раритетних видань, і це були по-справжньому унікальні видання.

Як це працює?

Схема дуже проста. Людина обирає книгу з домашньої бібліотеки, яку вона вже прочитала, і робить знімки книги – важливо, аби та була в хорошому стані. Після цього завантажує фото в телеграм-бот, і книга з'являється на сайті linktr.ee/bookforces. Процес додавання книги займає всього 74 секунди, кажуть засновники ініціативи.

Людина, якій сподобається ця книга, придбає її, кошти прийдуть платформі, а вже звідти направляться на збір для ЗСУ.

Після покупки на сайті приходить сповіщення з даними для відправки книги. В КСУ радять відправляти книги у 10-денний термін з дня придбання. Краще раніше, адже нову книгу чекає людина, яка інвестує її вартість у допомогу армії України. У разі затримки з власником зв'язується адміністратор сайту і нагадує про відправку. Цікаво, що одна книга може принести не один благодійний внесок, адже, прочитавши її, покупець знову може виставити книгу на сайт.

Важливий момент – книжки російською мовою не приймають, однак, як розповідають в КСУ, вони з цим регулярно зіштовхуються. Модераторам доводиться переглядати: чи не з'явилися на сайті порушники.

Колаборація з Євгеном Клопотенком

За короткий час існування платформи фундаторам вже вдалося зробити колаборацію з Євгеном Клопотенком – людиною, завдяки якій борщ визнали нематеріальною культурною спадщиною ЮНЕСКО.

Книгу рецептів Євгена Клопотенка розіграли за донат розміром в 50 гривень. Чим більше донатів було від людини, тим більше шансів виграти. Разом з книгою переможець отримав ще й автограф Клопотенка. Як кажуть в КСУ, це не остання колаборація з шеф-кухарем, також в планах є нові ідеї, зокрема спільні акції з українськими авторами – Сергієм Жаданом та Юрієм Іздриком, теж можлива співпраця з Ukraïner. Це українознавчий проєкт, створений журналістом і письменником Богданом Логвиненком. Матеріали проєкту засновані на результатах власних експедицій. Команда їздить по всій Україні, у найвіддаленіші її куточки та збирає автентичні сюжети про життя українців.

Збір на «Лолу» та генератори

Ми запитали у працівників команди, як вони організовують збори та хто подає для цього запит. Перший збір, який команда успішно закрила, був поданий від їхнього товариша з аеророзвідки, кошти збирали на повітряну «пташку» під назвою «Лола». Як виявилося, військові вважають гарним знаком давати техніці жіночі імена.

«Лола» – це дрон, який пошкодився і потребував ремонту вартістю 50 тисяч гривень. Всього за вісім днів команді, завдяки книжковим донатам, вдалося закрити збір – загалом було куплено понад 400 книг. Зараз волонтери збирають 100 тисяч гривень на генератори для військових.

За перший місяць роботи Книжкові сили змогли зібрати 100 тисяч гривень. Загалом же читачі купили на сайті близько 800 книг. Цей проєкт буде виключно благодійним, наголошують засновники. Таку функцію планують зберегти, доки Україна не переможе.

Ось так активна українська молодь змогла зібрати навколо себе коло однодумців, які люблять читати та свої книги перетворюють на справжню зброю. ●

eprasa.pl 180735a8f2

ПУЛЬС УКРАЇНИ

Трагедія в Броварах. 18 січня у місті Бровари на Київщині впав і розбився гвинтокрил Державної служби надзвичайних ситуацій. Того дня був сильний туман. За словами очевидців, гвинтокрил летів низько, потім почав кружляти і впав, зачепивши житлову будівлю і дитячий садок, вибухнув і загорівся. Авіатроща відбулася близько 8-ї години ранку, на той час частина дітей вже перебувала в садку, їх терміново евакуювали за допомогою вихователь ок, перехожих та людей, які мешкають в будинках поблизу. На борту гвинтокрила було 10 людей, у тому числі вище керівництво Міністерства внутрішніх справ, усі вони загинули. Зокрема серед загиблих: міністр внутрішніх справ Денис Монастирський, перший заступник міністра Євгеній Єнін, держсекретар Юрій Лубкович, заступниця керівника Патронатної служби МВС Тетяна Шутяк, керівник охорони міністра Михайло Павлушко, фотограф МВС Микола Анацький, старший оперуповноважений в особливо важливих справах Департаменту внутрішньої безпеки НПУ Андрій Маринченко, а також члени екіпажу: Олександр Василенко, Костянтин Коваленко, Іван Касьянов. Загалом після катастрофи повідомляють про 14 жертв, серед яких 1 дитина, натомість 24 людини було госпіталізовано. Слідчі СБУ розпочали досудове розслідування за фактом падіння гелікоптера. Наразі розглядаються декілька версій трагедії, зокрема: порушення правил польоту, технічна несправність гелікоптера, умисні дії щодо знищення транспортного засобу. 18 січня вище керівництво МВС летіло з робочим візитом у Харків на гелікоптері ДСНС марки Super Puma EC-225. За словами речника командування Повітряних сил ЗСУ Юрія Ігната, їх ще в 2018 році Україні передали французькі партнери. Президент Володимир Зеленський в онлайн-включенні на форумі в Давосі зазначив: «Це не нещасний випадок, це війна. Війна просто не тільки на полі бою. У війни є кілька напрямків. Немає більше нещасних випадків, усе це результат війни». У Броварах з приводу трагедії оголошено триденну жалобу.

Бровари. Фото з Вікіпедії

8-й «Рамштайн». 20 січня відбулася восьма за рахунком зустріч Контактної групи з питань оборони України у форматі «Рамштайн», участь в якій взяли очільники оборонних відомств 50 країн. На ньому не домовилися про очікувану передачу Україні танків. За словами міністра оборони Німеччини Бориса Пісторіуса, західні союзники поки не дійшли згоди щодо надання Україні основних бойових танків Leopard 2. Проте він доручив своєму міністерству підготуватися до «дня, який, можливо, настане». «Немає одностайної думки», – сказав Пісторіус про переговори щодо поставки Україні танків. Однак, за його словами, враження, що Німеччина блокує таке рішення, є хибним. «Є вагомі аргументи на користь поставки, є вагомі аргументи проти», – сказав міністр оборони Німеччини. Водночас він дав зрозуміти, що Німеччина готується до того, щоб бути готовою якнайшвидше поставити танки Leopard 2 у разі ухвалення рішення на користь постачання. З цієї причини, за його словами, він видав наказ про відповідну перевірку в перший же день свого перебування на посаді, щоб визначити, якими є запаси танків у Бундесвері та у промисловості. Основна увага під час перевірки приділятиметься наявності та кількості танків, а також їх сумісності з танками та озброєнням, які можуть бути поставлені Україні іншими країнами. Щодо Польщі Пісторіус зазначив, що партнери, які мають на озброєнні танки Leopard, можуть вільно навчати українських солдатів користуватися ними. Пісторіус не захотів відповідати на питання, чи надасть Німеччина Польщі та іншим державам ліцензію на експорт танків німецького виробництва. За словами міністра оборони, це рішення за канцлером Шольцом. Президент Володимир Зеленський закликав учасників 8-го «Рамштайну» на наступному зібранні розглянути надання Україні винищувачів F-16. В Офісі президента України висловили сподівання, що на наступному «Рамштайні» учасники Контактної групи розглянуть передачу Україні літаків. За даними міністра оборони України Олексія Резнікова, 9-й «Рамштайн» відбудеться у лютому. Він зазначив, що з кожною такою зустріччю він бачить, як зростає довіра партнерів до України.

Підготувала
Тетяна ДАНЮЧЕНКО

eprasa.pl 180735a8f2

ТЕМА НОМЕРА

Павло ЛОЗА
Фото з архіву Перемиського відділу ОУП

Рік допомоги на прикордонні

За кілька тижнів виповниться рік з моменту повномасштабного вторгнення росії в Україну. З того часу багато волонтерів та організацій припинили допомогу. Проте серед тих, хто продовжує допомагати, – відділи та гуртки Об'єднання українців у Польщі. Наближаючись до підсумків року від початку війни, ми покажемо діяльність Об'єднання в Перемишлі, місті, через котре пройшла найбільша хвиля людей, які тікали з України.

Назва «дім» зобов'язує

Це було за два тижні до 24 лютого 2022 року. У Народному домі зустрілися члени Перемиського відділу ОУП і запитали одне одного: «А якби була війна, що ми робили б?»

– Наша перевага – ми знаємо мову. У разі втечі людей з України було зрозуміло, що їм спочатку знадобиться інформація рідною мовою, – згадує Ігор Горків, голова Перемиського відділу Об'єднання.

Перша думка була – зробити список волонтерів-перекладачів. Друга – український Народний дім.

– Назва «дім» зобов'язує. Нам стало зрозуміло, що ми можемо сміливо пристосувати театральну залу та загальні кімнати Народного дому, щоб люди могли тут ночувати, – розповідає голова відділу.

Ще до 20 лютого вони зв'язалися з підкарпатським воєводою, щоб повідомити про готовність діяти, якщо буде потреба.

Контакт з міжнародними організаціями

24 лютого зранку перші волонтери вже були в Народному домі на вулиці Костюшка 5. Переважно – учні «шашкевичівки», які на той час були на канікулах. Через дві години колишній театральний зал перетворився на спальню.

Окрім того, перекладачі з ОУП перебували на кордоні в Медиці, на залізничній станції в Перемишлі. Вони були першими на вокзалі, хто мав жилети з логотипом організації. Ідея полягала в тому, щоб люди почувалися безпечніше, а волонтерів від ОУП упізнавали представники служб. Перемиський відділ підготував теж інформаційні листівки різними мовами.

– Навіть французькою, тому що було багато громадян африканських країн, де вживають французьку. Це були студенти українських вишів, – розповідає Ігор Горків.

Діяльність перемишлян помітили різні організації, що з'явилися на той час на кордоні та в місті. Зокрема, ООН (ONZ) чи Польська гуманітарна акція (PAH). У той час українську будівлю відвідали посол США в Польщі Марк Бжезінський та відповідальна за допомогу представниця Адміністрації президента США Саманта Павер, посол Канади в Україні та інші особи. ОУП підтримали також «старі друзі»: «Школа лідерів», Фонд ім. Генрика Вуйца, Фонд ім. Стефана Баторія. І з'явилися нові: Фонд Intercars, Avaaz, Google.org, SIP.

– Нам було зрозуміло, що на волонтерстві ми довго не протримаємося, працюючи в режимі 24/7. Польська гуманітарна акція вирішила підсилити нас, надавши зарплати для волонтерів. У межах першого проєкту ми

eprasa.pl 180735a8f2

отримали понад мільйон злотих. Без цього сьогодні не змогли б допомагати біженцям, тим більше, що повномасштабна війна триває вже майже рік, – каже Ігор Горків. У результаті у квітні вдалося знайти на вокзал кількох координаторів-волонтерів і заплатити кільком особам в офісі на Костюшка 5.

– Організовуючи в минулому святкування ювілею акції «Вісла» чи з'їзд СКУ, ми використовували базу із 70 волонтерів. Під час війни вона зросла до понад 900. Це поляки, українці з Польщі, України та діаспори, а також люди, які не мають жодного стосунку до Польщі та України. Приємно, що вони обрали саме нашу організацію, хоча вибирати могли з багатьох інших, – додає Горків.

А що ми знаємо про гуманітарну допомогу?

До сьогодні ОУП підтримують гуманітарні організації, які допомагають у кризових ситуаціях, пов'язаних з війнами та збройними конфліктами. Серед них Польська гуманітарна акція, міжнародна гуманітарна організація Oxfam, Care, DRC, Alight, організація ActionAid, головною метою якої є боротьба з бідністю, та багато інших.

– Про багатьох ми й гадки не мали. Вони самі до нас приїхали, побачивши, як працюємо, – радіє голова Перемиського відділу.

Додатково вони перевіряли дотеперішню діяльність ОУП, бухгалтерію, звітність, бюджет, потенціал та можливості. Це довгий процес, у ході якого вирішили, що з Об'єднанням можна працювати в більших проєктах.

– Коли нас на початку запитали, що нам потрібно, ми говорили про якісь потреби на кухні, щоб готувати їжу для біженців. Нас швидко повернули на землю питанням «яка мета нашої діяльності?». А гуманітарною допомогою ми не займалися. Насправді в нашій організації найбільше про цю тему міг би сказати Щецінський відділ на чолі з Іваном Сирником, бо він допомагає Україні постійно з 2014 року, – наголошує перемишлянин.

ОУП отримало гроші на роботу пункту допомоги в Перемишлі. З 24 лютого до кінця липня через спальний та пункт допомоги в будинку Народного дому в Перемишлі пройшло майже 5 тисяч людей. У найбільш напружений період щодня в будівлі спало 70-80 осіб. Пізніше цю кількість скоротили до 50. Одна компанія надала штори, щоб люди могли мати трохи приватності. Створили пральні та відремонтували кухню. Але будівля стала місцем не лише для біженців.

Побували тут і журналісти. Було створено прескімнату, щоб вони могли писати телеграми, монтувати записи тощо. Серед іноземних редакцій, які відвідали будинок НД, були американська щоденна газета The Washington Post, німецька станція Deutsche Welle та багато інших відомих ЗМІ.

– Думаю, що завдяки нашій діяльності в Народному домі та присутності там медіа, ми могли розраховувати на більше зацікавлення спонсорів, – вважає Ігор Горків.

Переїзд в хостел

Оскільки в театральному залі НД немає світла ззовні, а в будівлі необхідно було розпочинати культурні проєкти, потрібне було нове місце. Крім того, з'явилася інформація, що нарешті буде реалізовано транскордонний проєкт Польща-Білорусь-Україна, який, серед іншого, передбачає ремонт 3-го та 4-го поверхів будинку (у Польщі це 2-й і 3-й поверхи).

Улітку, оглянувши кілька будівель у місті, діячі ОУП вирішили орендувати приміщення (близько 200 квадратних метрів) колишньої греко-католицької гімназії в Перемишлі на вулиці Баштовій. У межах оренди за 1 злотий від Перемисько-Варшавської греко-католицької митрополії з серпня тут діє хостел для втікачів. Приміщення модернізували та відремонтували для потреб такого гуртожитку за 300 тисяч злотих з тих грошей, які надійшли від спонсорів до ОУП у Перемишлі. Одночасно там може перебувати 50 осіб, а працівники й волонтери присутні цілодобово. Це місце проживання та відпочинку для людей, які тікають з України, а також тих, хто повертається з різних куточків Польщі та інших країн ЄС в Україну.

Об'єднані культурою

У Перемишлі та його околицях сьогодні може проживати близько кількох тисяч громадян України, які тут на тривалий час або перебувають тимчасово.

– Ми до війни не займалися гуманітарною діяльністю. Але, як і багато інших відділів та гуртків ОУП, знаємо, як діяти у сфері культури та діалогу, – стверджує Ігор Горків.

Було вирішено об'єднати потенціал організації з досвідом громадян України, які зараз є у Перемишлі й професійно працюють у сфері мистецтва, музики. Серед них і викладачі університетів.

10-11.

eprasa.pl 180735a8f2

Завдяки такій співпраці сьогодні в приміщенні НД проводять різні види майстер-класів, зокрема автентичного співу, петриківського розпису. Також навчають польської мови українців та української поляків. Крім того, є багато ініціатив для дітей. Майстер-класи відвідують як мешканці міста, народжені тут, так і ті, хто приїхав нещодавно.

– Такі ініціативи також впливають на зниження напруги за національною ознакою чи негативного ставлення щодо мігрантів. Ми хочемо, щоб ці «старі» та «нові» жителі міста познайомилися й будували його атмосферу, – додає він.

Для цього проєкту планується використовувати 1-й поверх (партер) будівлі, який реконструюють у межах проєкту з організацією Oxfam. Саме там будуть проводити майстер-класи.

– Взагалі, як тільки почалася повномасштабна війна, ми залишили лише два кабінети як офіси ОУП. У театральному залі та в одній з кімнат були спальні, також окрема кімната-світлиця для дітей, кухня, де готували їжу для втікачів від війни. Було надано також приміщення для Консульства України й тимчасового офісу Світового конгресу українців. Тож нам потрібно було більше місця для діяльності, – додає українець.

Не лише Перемишль

В ОУП було працевлаштовано за різними контрактами більше 40 осіб для роботи в Перемишлі. Переважно це люди, які цілодобово працюють на вокзалі та хостелі. У наших умовах це багато, але в одній з місцевих організацій, що допомагає іноземцям, влаштували 200 людей.

Варто зазначити, що від співпраці з організаціями «виграв» не лише Перемишль. Разом з Польською гуманітарною акцією ОУП створили проєкт реєстрації карток допомоги для втікачів. Це ніщо інше, як фінансові ваучери, надані тим, хто цього потребує.

– РАН хотіла реалізувати це з іншими партнерами. Ми пояснили, як працює Об'єднання українців у Польщі, що наші структури є по всій країні, ми маємо партнерів на місцях, – згадує Ігор Горків. Відтак у Старґарді, Кошаліні та інших повітових містах, де діють гуртки ОУП, було відкрито пункти видачі карток допомоги.

– Ми помітили, що великі організації, які допомагають у кризових ситуаціях, зосереджуються на великих містах. Ми переконували РАН, що варто звернути увагу на менші міста, спираючись на структуру ОУП, – додає українець.

17 тисяч вареників для втікачів

З початку війни через залізничний вокзал Перемишля, де працюють волонтери та координатори ОУП, пройшло понад 2 мільйони людей. У НД та хостелі розмістили майже 9 тисяч осіб. Гаряче харчування отримало більше 17 тисяч осіб. Майже 15 тисяч українських сімей одержало фінансову підтримку в Перемишлі завдяки співпраці Об'єднання та Польської гуманітарної акції за Програмою тимчасової швидкої допомоги. Понад 1000 сімей підтримано в пошуку довгострокового житла. Крім того, в межах проєктів Перемиський відділ Об'єднання надає психологічну та юридичну допомогу, допомагає в працевлаштуванні, організовує та проводить заняття з польської мови для кількох сотень дорослих, а також розважально-освітні заходи, які відвідує близько 250 дітей.

Це лише деякі цифри, за якими стоять реальні люди та реальні витрати.

Звичайно, організації, що співпрацюють з Об'єднанням, проводять контроль кожної витраченої копійки. Зараз ОУП підписало з РАН великий проєкт вартістю понад 8 мільйонів злотих. Кошти з наступних траншів буде скеровано на подальше утримання хостелу, харчування, медичне та психологічне обслуговування. Крім того, оплату офісних працівників, які займаються реалізацією та розрахунком проєктів. Однак ця сума не може покрити всі потреби, з якими звертаються біженці, тому відділ надалі просить про фінансову підтримку.

eprasa.pl 180735a8f2

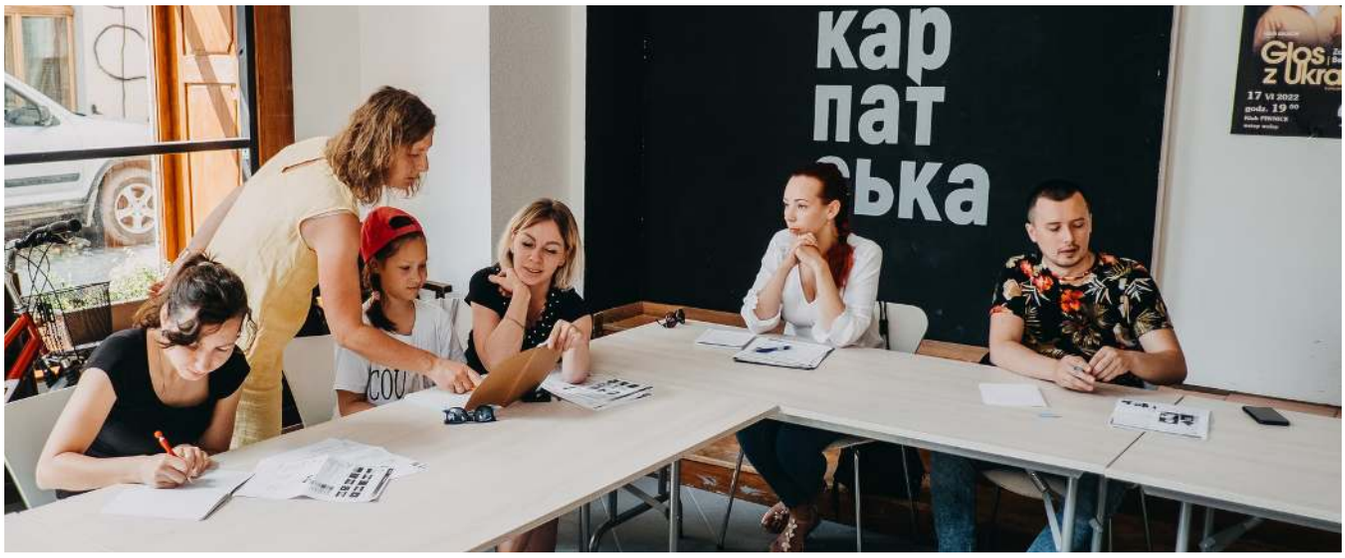

– Серед наших волонтерів і працівників також є біженці. Нам залежало, щоб у такий спосіб їм допомогти, – наголошує Ігор Горків

У межах одного з блоків проєкту з РАН заплановано щомісячні візити митців з України до Польщі, під час яких вони тут творитимуть.

Як сьогоднішня ситуація вплине на організацію

На початку війни до Перемишля щодня приходило 5-8 поїздів у середньому по 1500 осіб у кожному.

– Потрібна була кожна людина зі знанням української мови. Частина наших волонтерів-студентів з Кракова, Варшави залишилася з нами. Узяли рік відпустки. Дехто з них кинув роботу у великих містах і приїхав до нас. Після стількох місяців досвіду вони професіонали в організації та координації допомоги, – вважає керівник відділу.

Сьогодні ОУП більш впізнаваний, ніж рік тому.

– Результатом нашої роботи стало те, що багато осіб з інших організацій приходили до нас та говорили, що хочуть приєднатися до допомоги, яку координує саме Об'єднання українців у Польщі, – розповідає Ігор Горків.

Це відбулося ще й тому, що діячі організації дивилися на крок уперед. Коли, наприклад, у березні інші збирали одяг та продукти для втікачів, Перемиський відділ ОУП був на етапі розробки ініціатив щодо адаптації біженців у Польщі. Це помітили й закордонні організації, згодом партнери.

– Це великий логістичний виклик, а насамперед для бухгалтерії. За місяць до Головної управи ОУП у Варшаві надходить більше документів, ніж за весь 2020 чи 2021 рік. Для Варшави це дуже велике навантаження, – ділиться своїми спостереженнями перемишлянин.

Проте, як зазначає, завдяки одному з проєктів було придбано бухгалтерську програму та новий комп'ютер для офісу у Варшаві, який може виконувати роль сервера і так прискорити оформлення документації в майбутньому. Крім того, щоб знизити навантаження на працівників у Варшаві, можна було додатково найняти людей для підготовки та оформлення документів.

Ігор Горків уважає теж, що завдяки стрімкому збільшенню бюджету Об'єднання (на що, звичайно, мають вплив проєкти, які зараз реалізують у Перемишлі) зростають можливості всього ОУП.

– Напевно, завдяки теперішній активності в Перемишлі в майбутньому зможемо отримувати більші гранти, – додає він. До того ж створено групу партнерів, зокрема й міжнародного значення, які довіряють Об'єднанню та хочуть з ним співпрацювати.

– Ми всім повторюємо, що Перемишль є частиною однієї великої організації, що вже понад 30 років діє майже в усій країні. Можливо, хтось мені не повірить, але ОУП дуже позитивно вразило наших партнерів, – додає Ігор Горьків.

Що стосується самої організації, реалізовані проєкти в Перемишлі дали можливість, принаймні до кінця 2023 року, працевлаштувати кількадесят представників молодого покоління української громади в Польщі.

– Для нас це нова комфортна ситуація, попри те, що всі дуже важко працюють. До цього часу в Перемишлі був один штатний працівник й одна особа, яка відповідала за координацію проєктів з норвезьких фондів. На сьогодні за різними контрактами працює 40 осіб, здебільшого молодих, переважна більшість з них – на вокзалі й у хостелі. Після перемоги України, мабуть, поїдуть у свої міста, хоч сподіваємося, що Перемишль стане їхнім містом і вони залишаться тут. Молодь отримала досвід від ОУП. І я маю надію, що вони приєднаються до наших відділів та гуртків у містах, де раніше жили, працювали та навчалися, – зазначає Ігор Горків. ●

eprasa.pl 180735a8f2

Марина ОДНОРОГ
Фото Дмитра Козацького

Як працюють фотографи на війні

Фотограф Дмитро Козацький, якого за знімки під час оборони Маріуполя називають «очима Азовсталі», та Мацєй Станік – польський фоторепортер, що працює в Україні під час війни, розповіли про свою роботу та переживання під час зустрічі у варшавському кінотеатрі KinoKultura 17 грудня. В залі можна було переглянути виставку робіт Дмитра Козацького, а фотографії митців паралельно з розмовою демонструвалися на великому екрані.

Азовсталь

Відповідаючи на питання про найважливіше фото в його житті, Дмитро Козацький розказав про знімок, який облетів чи не весь світ і став одним зі знакових, знятих на Азовсталі. Як виявилося, це автопортрет самого фотографа, який дуже добре характеризує його як людину. Пройшовши важкі дні в Маріуполі на Азовсталі, щодня стикаючись зі смертю людей та переживши російський полон, він зберіг в собі світло й несе його людям і надалі. Дмитро говорить, що його основною метою було – не дозволити росіянам зламати себе морально та психологічно. Майже всі фото, представлені на виставці, він зробив в один день, а до найвідомішого знімка «приглядався» декілька разів до того і мав чернетку на телефоні.

– Цей промінь світла я бачив раніше – це прохід між двома бункерами, а по дорозі до бункера якимось снарядом пробило цю діру. В той день, коли фотографував наших поранених бійців і взагалі побут в бункері, я вже повертався і був з камерою, тому вирішив зробити цю фотографію. Я поставив камеру на якісь бочки, з телефону керував, виставив таймер і зробив такий автопортрет, – розповів Дмитро, відомий також за позивним «Орест».

Боєць на Азовсталі

Знімок він відразу відправив друзям, але ніде не публікував. Публікація відбулась тоді, коли вже було відомо про евакуацію з Азовсталі, яка стала полоном для українців. Цей промінь світла у Дмитра викликав асоціацію з надією.

Фотограф відзначив і ще один важливий знімок – на ньому зображена його близька подруга з позивним «NAVA», про долю якої після російського полону нічого не відомо. Дмитро поділився спогадами, як очікував хоча б короткої зустрічі з нею у російському полоні, як не спав вдень, щоб хоча б на хвилинку побачити її. Дмитро нагадав, що кожен захисник та захисниця має повернутися з полону і за них варто боротись.

Мацєй Станік, який вже не вперше працює фоторепортером в гарячих точках, до початку повномасштабного вторгнення вже знімав війну в Україні, тому події після 24 лютого його не злякали, митець з перших днів вже був в країні. Він зазначає, що це його робота, і навіть коли буває страшно – він відчуває відповідальність, що має це робити, має документувати злочини та показувати світові реальність, яка відбувається в Україні. Його вразила згуртованість українців під час евакуації в Ірпені, де всі допомагали одне одному. Також фотограф згадав, що навіть на першій лінії фронту часто чує подяки від українців полякам за їхню допомогу, і це для нього дуже приємно, особливо коли намагаються подякувати польською.

Для Мацєя Станіка найважливішим за весь цей час став знімок ракети, яка застрягла в землі.

– На цьому знімку зображена ракета «Смерч» в Лисичанську. Зроблене фото у квітні 2022 року. На момент її падіння я разом з військовими був у 800 метрах від неї і чув вибух. На фото біля неї стоїть військовий, і зроблено воно в день падіння, але вже ввечері, – сказав Мацєй.

Дмитро Козацький також зазначив, що підтримка іноземних медіа є дуже важливою та подякував всім, хто приїздить в Україну і пише та знімає реалії війни. Він додав, що зараз існує багато фронтів, але дуже важливим є морально-психологічний, і українці не повинні дати можливість ворогу їх зламати. Саме тому Дмитро намагається фокусуватися на світлих моментах та з першого дня не хотів виглядати як жертва, а після полону пішов в барбершоп.

– Я знав, коли вийшов з полону, що став публічною людиною. І мені було важливо показати, що незважаючи на труднощі, які ми зараз переживаємо, ми маємо триматись і гідно проходити всі випробовування. Тому мені було важливо виглядати гарно. Це моя особиста перемога над росіянами. Вони хотіли мене зламати, але в них це не вдалося і не вдасться. Якщо я вийшов живий, то маю бути переможцем у цій боротьбі, – сказав Дмитро і додав, що після перемоги найбільше хоче зробити переможну фотографію, і саме вона стане найголовнішою в його житті. ●

eprasa.pl 180735a8f2

Анна ВІННИЦЬКА
Фото авторки статті

Тур капели бандуристів з подякою Польщі

Устка, Лемборк, Славно, Слупськ, Тихово, Щецінок, Дарлово, Битів, Боболиці, Мжежино та Члухів – саме в цих містах виступила Національна заслужена капела бандуристів України ім. Георгія Майбороди. Це вже друга поїздка капели на Помор'я й п'ята до Польщі. Музичний колектив заснував у Києві 1918 року видатний бандурист Василь Ємець.

Ідея проведення виступів належить Александру Скірці – координатору благодійних концертів капели бандуристів на Помор'ї. Саме завдяки йому та місцевій туристичній організації в Устці, що взяла на себе труд підготовки благодійних концертів, українці й поляки, які кожного разу вщерть заповнювали зали, мали можливість пізнати багату українську культуру. А музиканти своїм непересічним талантом щиро дякували полякам за допомогу та підтримку в ці страшні для України часи. Кожного разу під час концерту відчувалося величезне «ДЯКУЮ» на адресу глядачів, а також побажання добра на Новий рік!

– Через кілька місяців після того, як розпочалася війна, Міністерство культури України повідомило, що підтримує ідею, аби польські неурядові організації могли безпроблемно запрошувати українські ансамблі. Концерти повинні мати благодійний характер – так Україна хоче подякувати за величезну допомогу, яку надає Польща від початку війни, – розповідає Александер Скірка. Він завжди хотів почути бандуристів, однак раніше не мав такої можливості. І одного разу в інтернеті разом з дружиною прочитали інформацію, що в межах домовленості з Міністерством культури могли б запросити на Помор'я саме Національну заслужену капелу бандуристів України ім. Георгія Майбороди.

14.

eprasa.pl 180735a8f2

– У час, коли в Україні триває війна, ми дуже хотіли привезти українцям та полякам частинку українського Різдва, оскільки саме Різдво приносить людині спокій та надію, бо ж Ісус народився. А коли ми колядуємо, то несемо енергетичний код нації – людина, яка колядує й прославляє Бога, вона сама хоче того, вірить у це і своєю колядою передає цю віру, надію та любов іншим. Завдяки такій християнській традиції маємо можливість стати кращими, добрішими та чистішими. Незалежно від нашої історії ми є сусідами, й добрими сусідами. Тому дякуємо президентові Анджеєві Дуді, Сеймові та загалом польському народові, які так сердечно нас підтримують, – каже Юрій Курач, генеральний директор і художній керівник капели бандуристів. Зараз семеро артистів капели воює на фронті, а п'ятеро під Бахмутом – там, де йдуть найбільш запеклі бої.

Улітку, під час першого турне, колектив виступив з десятьма концертами, починаючи від Щеціна і завершуючи Ґданськом. Сприйняття музикантів було таким теплим, що артисти захотіли приїхати до Польщі саме в різдвяний час, аби подякувати полякам за їхню підтримку. Варто нагадати, що в самій Устці прихисток знайшло 200 дітей-сиріт з дитячого будинку з-під Києва, а в школах різного рівня навчається приблизно 300 учнів, які приїхали сюди до й після початку війни. Вони тут, бо в різних закладах переробки риби працює близько тисячі українок.

– Війна в Україні триває вже майже рік і, на жаль, ми дещо звикли до неї, тому це добра нагода, щоб виявити свою підтримку та солідарність з українцями. Наші парафіяни дуже активно долучалися до допомоги, яку на нашому терені організував Карітас. Цим концертом ми все ж нагадуємо, що українці далі потребують цієї допомоги, – наголошує ксьондз Кшиштоф Кантовський, парох парафії у Пшевлоках, що в ґміні Устка, де відбувався концерт. Парафія кожного року до Різдвяних свят готує мішок солодощів від св. Миколая для дітей-сиріт, які проживають в устецьких дитячих будинках. У цьому році додатково підготували солодощі для українських дітей – усього 200 кілограмів.

– Коли сорок років тому я організував огляд хорів, то публічно заявив, що найгарнішим інструментом є людський голос. Проте, коли вперше почув співаків у супроводі бандури, то нині мушу скоригувавти свої слова. Слухати сам спів – це чудове відчуття, але почути спів у супроводі бандури – це просто неймовірне почуття, – каже Александер Скірка.

– Від концерту неймовірні враження, просто чудово. Хотілося б, однак, послухати бандуристів не за таких обставин, як нині. Утім серце радіє, коли слухаєш музику у виконанні таких артистів, а сльози самі навертаються на очі, – розповідає вражена слухачка.

А колишня жителька Бучі, яка знайшла прихисток саме в Устці, додає:

– Я родом з Бучі, яку сімнадцять днів та ночей бомбардували росіяни. Тому для мене концерт – це немовби повернення в Україну, хоча за національністю я полька. Дякую Польщі, що приймає всіх біженців та артистів. Це дуже важливо. Й аби так залишилося надалі. ●

ІСТОРІЯ

За матеріалами інтернет-ресурсів
Олександр ХОМЕНЧУК
Фото з Вікіпедії

Ентузіаст повітроплавання Олександр Кованько

Про походження видатного винахідника та пілота-аеронавта, генерала авіації Олександра Кованька є суперечливі дані. За російською Вікіпедією, він народився в Санкт-Петербурзі, за українською – у Полтавській губернії, а згодом навчався в Миколаївському інженерному училищі. Але багатолітній дослідник минувшини з Полтавщини, краєзнавець Василь Вельможко вважає, що предки Кованька були козаками і походили саме з Полтави. Ще в XVII ст. вони обіймали високі посади в тамтешньому краї. Від царської влади одержали землі, мали маєтки під Полтавою. Як переконливий аргумент краєзнавець наводить той факт, що до наших днів там збереглися села, назви яких походять від цього роду – Кованьківка, Кованчик. Місце народження генерала підтверджують метричні записи. А до Миколаївського інженерного училища він не мав ніякого стосунку, це міг бути інший представник великої родини.

eprasa.pl 180735a8f2

Народився Олександр Кованько 16 березня 1856 року. Його батько, служивий дворянин, гірничий інженер Матвій Кованько помер у 45-річному віці. Мати Софія Олександрівна походила з Німеччини. У родині зростало дев'ятеро дітей. Всі вони, завдяки допомозі з боку батькових братів, отримали гарне виховання та освіту. Олександр знав кілька іноземних мов, писав вірші, грав на роялі, малював олійними фарбами, займався різьбою по дереву. Навчався хлопець у першій Санкт-Петербурзькій класичній гімназії. У 19-річному віці добровільно пішов служити до війська. Роки навчання та служби припали на російсько-турецьку війну 1877-1878 років. Молодий офіцер брав участь у військових діях, споруджував переправи та укріплення. Після війни він поглиблює фахові знання, вступає на гальванічні курси, по закінченню яких був призначений на посаду начальника гальванічної команди батальйону. Він починає активно займатися розробкою підводних мін. Винаходи для мінної війни на воді випробовували на Чорному морі. Офіцер Кованько поселився в Одесі. Та ця робота для нього хоч і була цікавою, та не задовольняла допитливої душі. Хотілося чогось нового, незвіданого. Певне, тоді й зародилася думка про використання повітряних куль для розвідки, спостереження за пересуванням військ та зв'язку. Проєкт допитливого офіцера дістав схвалення у військових колах та був підтриманий владою. У 1884 році було створено комісію з питань використання повітроплавання, голубиної пошти та сторожових веж у військових умовах. Гвардії підпоручик Кованько призначався справовиробником. Таку назву придумали невипадково. Адже планувалося займатися новим, невідомим на той час проєктом. Спливло небагато часу і влада доручила йому сформувати експериментальну кадрову команду військових аеронавтів та виготовити для армії перші повітряні кулі. Він стає командиром новоствореної військової авіаційної частини. З тих пір для винахідника почалася цікава робота, яка полонила його на все життя. Він випробовував аеростати, вчив перших пілотів вмінню ширяти в небі і приземлятися у визначене місце.

Стрімкий розвиток аеронавтики у тогочасній росії був зумовлений здібностями і організаторським талантом Олександра Кованька. У технічних питаннях він виявився дуже ерудованим фахівцем, хоч і не мав спеціальної підготовки. Знання іноземних мов дало змогу дізнаватися про новинки за кордоном у цій галузі та передавати своїм учням. Він власноруч випробовував нові літальні апарати, здійснюючи посадки у несподіваних місцях – на дахах будинків, деревах, на воді. Згодом було створено ще сім повітроплавних відділень в інших містах, які очолили його вихованці.

За підтримки Олександра Кованька в 1887 році підготували політ повітряної кулі для наукових спостережень, які здійснив славнозвісний вчений Дмитро Менделєєв. Політ був успішним і тривав дві години, куля досягла висоти 3550 метрів, подолавши відстань 90 км.

Того ж року Кованько одружився з Єлизаветою Поповою, донькою відомого адмірала Андрія Попова.

Невдовзі після польоту повітряної кулі йому присвоїли звання гвардії полковника. Проте справа, яка стала сенсом життя, на жаль, не знаходила належної підтримки в суспільстві. Вважалося, що повітряні кулі здатні служити лише для розваг заможної публіки. Але час спростував ці твердження, нагода трапилася під час російсько-японської війни у 1904-1905 роках. Тоді було сформовано повітроплавний батальйон, який очолив полковник Кованько. До його складу увійшов також старший син Олександр, котрий всіляко підтримував батька. Батальйон здійснював розвідку та спостереження за пересуванням японців, забезпечував зв'язок між військовими з'єднаннями.

Повернувся Олександр Кованько з фронту у званні генерал-майора й одразу очолив навчальний повітроплавний парк у Гатчині. Йому вже 50, та він ще повен енергії і планів. Генерал передбачав розвиток авіації, тоді якраз з'явилися перші дирижаблі. Всіма засобами підтримував молодих пілотів та творців небаченої досі справи. На власні кошти купував нові літальні апарати, фінансово допомагав молодим дослідникам. До слова, першою жінкою-пілотом стала його старша дочка. У небі літали також сини генерала. Коли в Києві заговорили про молодого авіаконструктора Ігоря Сікорського, Кованько був одним із перших, хто оцінив його талант. З Сікорським працював його зять Володимир Нижевський – один із улюблених учнів.

Напередодні Першої світової війни Олександра Кованька було підвищено до звання генерал-лейтенанта. На фронт добровільно полетіли служити два його сини.

Після жовтневого перевороту у 1917 році більшовики запропонували відомому аеронавту залишитися на службі в Червоній армії. Обіцяли створити належні умови для дослідів в авіації. Однак генерал відмовився від пропозиції, щойно дізнавшись про звільнення сина з полону (врятувати його вдалося завдяки українській владі). Під час Гетьманату в Україні Олександр Кованько отримує український паспорт і їде на терени своїх предків, а звільнений з полону син Олександр стає офіцером військового флоту новопосталої Української держави.

З поваленням влади гетьмана Павла Скоропадського, генерал з дружиною і дочками їде до Одеси. Вони винаймають помешкання з двох кімнат на вулиці Софіївській. Поруч з ними жила сім'я інженера-залізничника Вінцентіні, донька якого Оксана згодом стала дружиною легендарного авіаконструктора Сергія Корольова. В цьому місті і помер генерал Кованько на Великдень 20 квітня 1919 року. Саме тоді місто захопила орда червоного отамана Григор'єва. Причиною смерті вважають параліч серця.

Нелегка доля випала й родині генерала (в сім'ї було семеро дітей). Молодший син, який служив у Білій гвардії, мешкав у Ленінграді. У 1931 році радянська влада його репресувала за справою «гвардійських офіцерів». Старший син Олександр емігрував до Югославії, де загинув в авіакатастрофі. Старша дочка з полковником Нижевським емігрувала до Франції, подальша доля невідома.

Одеса шанує пам'ять про засновника авіації. На могилі Олександра Кованька було збудовано пам'ятник у вигляді двох пропелерів. 1967 року його замінили новим постаментом. У тамтешньому музеї є експозиція матеріалів, присвячена цій непересічній особистості. Пам'ятають про свого славного земляка і в Полтаві. Тут в музеї авіації та космонавтики є величезний розділ, присвячений піонеру авіації. ●

eprasa.pl 180735a8f2

Адам ВЄВЮРКА
(текст написано говірком с. Нова Весь)
Фото Володислава Грабана

XXI Велія народів у Лігниці

11 грудня минулого рока проходила у Лігниці Велія народів. В остатні 2 роки тото лігницке свято мало кус іншу атмосферу та проходило в барз маленькій присутности люди. А вшитко през пандемію і примусову ізоляцію. Колі юж тота біда кус одишла, пришла нова біда – війна в Україні. Так што остатня Велія проходила в атмосфері війни та віри в перемогу України. То било головне жичиня вшитких меншин та гостей, котри засіли в тот вечер при вспільним велійним столі. Тото спітканя представників народів проходило в барз красьній салі Королівской академії рицерской, де участ брало 10 меншин: поляки, узбеки, німці, українці, в тим лемки; французи, турки, жиди, американе та япончики.

Штоб бив мир, треба допомоги Бога. Длятого медже запрошенима госьцями билі представники різних віроісповідань: владика лігницкій римо-католицкі Анджей Сємєнєвскі, ксьондз парохії еванґеліцко-ауґсбурской Єжи Ґансель і отець Любомир Воргач – парох православний з Лігниці.

Як шторока, вшитки меншини вказувалі свою різноманітніст та богацтво. Власне тото нас притігат і будит спільну гостинніст. Для Лігниці є то ціж доказ, што місто є від віків толєранційне. Длятого, як што рока, на Велії народів є президент міста Тадеуш Кжаковскі. В тим році бив разом з віцепрезидентом Лігниці.

Велію народів видумала пані Еля Хухольска. Організує єй разом зі Стоварішиньом жінок Європи та при вспівпраці з Урядом міста Лігниці і Лігницким центром культури. Важне для вшитких є те, што Велія тота од початку є знаком реального екуменізму медже єй учасниками і не лем. В тим році перший раз билі з нами Узбеки. Але тепер хцу написати як виглядат святкуваня во Франції.

А тото оповіла пані Лідія, котра залюбилася до Француза пана Йоель Беухер і разом з ним виїхала на 30 років до Франції. 19 років тому вернулі до Польщі.

На лігницку Велію вшитки страви од років шикує пан Йоель. На французкій Велії, як повідала пані Лідія, ідят дробйове мясо, остриги, пют вино та шампана. Французка Велія різнится од себе в залежности од реґйону. Але на каждим столі мусит биті поляно-дровно bûche de Noël. Во Франції не має 12 страв, але в Провансії на півдні Франції є 13 десерів. Французи починают Велію од aperitifu, пізніше є entrée (може то биті ґаляретка, паштет, остриги, слимаки). Потім є головна страва – мясо і найчастіше є то гус. На конец на солодко їдят десер.

На конец лігницкой Велії вшитки меншини діліліся своїма символями святости і не лем святости. Бив оплаток, маца, але і наша просфора, прикрашена лемківским чеснком. Думам, што тот запах нашого чеснку бив найдовше в памяті, і не лем в памяті, медже учасниками 21 Велії народів. До стрічи на 22 Велії народів, де, дай Боже, будеме святкувати перемогу України. ●

Берест, церква Косми і Демяна

eprasa.pl 180735a8f2

РЕЦЕНЗІЇ

«Відблиск» – художній фільм. Режисер і сценарист: Валентин Васянович. Виробництво: Україна, 2021, 125 хв.

Леся КОРОСТАТЕВИЧ

Кожен фільм – як інше життя

Кожен новий переглянутий фільм – це шанс побачити інше життя. Для громадян України жахіття війни стали новою реальністю, в якій головною сутністю є можливість вижити. І кожне збережене життя – оплачене кров'ю та титанічними зусиллями інших, які добровільно та з честю не тільки виконують свою роботу, а жертвують своїм життям на користь інших. Фільм Валентина Васяновича «Відблиск» (англ. Reflection) – це рефлексія на тему війни. Кінострічка представляє історію українського хірурга Сергія, який потрапив у полон до російських окупантів на сході України.

Сергій, працюючи у лікарні, не може залишитися осторонь воєнних дій, тому йде на фронт добровольцем. Чоловік потрапляє в полон на території так званої «ДНР». Там він стає свідком жахливих сцен катування. Через те, що він лікар, його не піддають тортурам, а змушують обслуговувати мобільний крематорій, прикритий вивіскою з цинічною назвою «Гуманітарна допомога» (рос. «Гуманитарная помощь»). рашисти облаштували катівню на території заводу – саме туди потрапляють українські бійці. У стрічці показано ницість окупантів та людей, які з ними співпрацюють. Люди без принципів, для яких головною метою є лише фінансова вигода. Наприклад, деенерівець, який наглядає за Сергієм, робить це тільки тому, що мріє розбагатіти і купити нову машину. За це він готовий виконувати будь-яку роботу. І йому байдуже до людей, яких піддають тортурам. Багато українців з початку широкомасштабного вторгнення були шоковані звірствами окупантів та здивовані, що росіяни крадуть пральні машини, а їхні жінки і матері відправляють своїх чоловіків та синів помирати за «білу ладу» (автомобіль – прим. ред.). Така поведінка відкрилася всьому світові відносно нещодавно, проте переглядаючи фільм, можна зрозуміти, що це частина їхньої ментальності, яка існує вже дуже давно. російська пропаганда вдало приховувала справжнє «обличчя» росіян. Раніше про росію складали враження по тій нечисленній кількості громадян, котрі як туристи мандрували світом. А режисер Валентин Васянович показує глядачам, як виглядає насправді «загадкова російська душа». Власне, фільм підкреслює цю ментальність, свідками якої раніше були лише ті, що з 2014 року переживають війну на території Донецької та Луганської областей.

Варто згадати, що тему розповіді про катівні на території тимчасово окупованих областей розпочав Станіслав Асєєв у своїй книзі «Світлий Шлях: історія одного концтабору». Валентин Васянович покаже лише декілька сцен із тієї страшної реальності, проте і вони викличуть у глядачів жах.

Кінострічка акцентує увагу на посттравматичному синдромі як реакції людини на травму, завдану війною. Це одна з ідей фільму – показати долю людини, що намагається після полону повернутися до свого колишнього життя. На цьому шляху Сергій зустрічає багато труднощів, передусім у спілкуванні з колишньою дружиною та донькою. Попри всі його зусилля, він не може повернути своє колишнє життя і йому залишається тільки одне – почати все з початку. «Відблиск» – це авторське кіно, яке розраховане на вузьке коло глядачів. Режисер залишає багато простору глядачеві для роздумів під час перегляду стрічки. Для більшої реалістичності час у фільмі рухається повільно. Камера оператора довго фокусується на тому, як головний герой мовчки ремонтує прилад або дивиться у вікно. Такий технічний прийом дає можливість відчути настрій головного героя. Фільм наповнений різними символічними деталями, такими як слід від мертвого птаха на вікні, що залишається там впродовж всієї кінокартини і є наче спогадами про минуле, яке не відпускає.

Фільм максимально наближений до життєвого ритму без швидких змін. Дії відбуваються повільно, без поспіху. Навіть шум вулиці чи води, яка скрапує із незакритого крану, звуки підборів по бруківці нагадують вирізаний фрагмент із повсякденності. Через цей прийом стирається межа між реальністю та кіно. У глядача виникає враження, наче він присутній у одній кімнаті з головним героєм.

Валентин Васянович під час презентації фільму на 7-му кінофестивалі Ukraina! у Варшаві зазначив, що довго вибирав відповідні локації, аби картина виглядала похмуро і можна було за допомогою спеціальних звукових ефектів та однотонної кольорової гами максимально передати глядачу атмосферу, в якій опинилися жителі окупованих росіянами території.

Ідея фільму «Відблиск» полягає в тому, щоби за допомогою засобів, які використовує кіномистецтво, налагодити комунікацію між людьми, що живуть у вільному комфортному світі та тими, хто опинився у світі війни. Фільм нагадує про те, на що здатні люди і як важливо прикладати колективні зусилля заради дотримання миру. ●

ВИЙШОВ ДРУКОМ УКРАЇНСЬКИЙ АЛЬМАНАХ!

Ціна 1 примірника 30,00 зл. (висилка поштою – 8,00 злотих).
Замовлення просимо надсилати на адресу ТОВ «Тирса»:
TYRSA Sp. z o.o. ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa
email: tyrsa@hot.pl тел. +48 |22| 679 95 47
або вплачуючи рівновартість кількості замовлених примірників на банківський рахунок:
TYRSA Sp. z o.o., Warszawa
Nr 95 1160 2202 0000 0000 3170 4029
чи поштовим переказом, з позначенням, скільки примірників замовляється.

eprasa.pl 180735a8f2

РЕЦЕНЗІЇ

Андрій Любка, «Щось зі мною не так». Видавництво Meridian Czernowitz, 2022. – 256 с.

Аліна КУВАЛДІНА

Посібник із «любкології»

Чи було вам колись цікаво підглянути, як виглядає балаган в голові письменника? Якщо так, то Андрій Любка та його нова збірка есеїв «Щось зі мною не так» – чудова для цього нагода.

Двома словами і не скажеш, про що саме ця збірка. Різноманітні міста та країни, біографічні нариси, книги та їхні автори, жартівливі балади про шорти та серйозніші історичні екскурси, а також багато-багато роздумів про усе на світі – все це невідомо як і звідки потрапило в дещо щоденникові записи Любки. Автор особливо не намагається донести в них якусь цілісну, закінчену думку, але наводить фокус на різноманітні штрихи та деталі, котрі є важливими у його картині світу.

Відразу варто зауважити, що збірка «Щось зі мною не так» була написана ще до початку повномасштабної війни. За словами Андрія, він віддав книгу в редакцію ще в листопаді 2021 року, а презентувати її спочатку планували в квітні 2022-го. Можливо, для когось це створить відчуття, що текст зараз не актуальний. Тим не менш, він напевно сподобається тим, хто хоче трохи відволіктися, не зовсім випадаючи з українського контексту. Ця книга точно про Україну, і навіть коли автор зображує чи то Варшаву, чи то Бухарест, чи то Новий Сад – завжди чітко відчувається, що дивиться він на них очима саме сучасного українця.

Про подорожі тут написано справді багато, і моментами текст навіть нагадує «Лексикон інтимних міст» Юрія Андруховича. Воно і не дивно – писати есеї, котрі увійшли до збірки, Любка почав пандемічного 2020-го, коли подорожі набагато легше було згадувати, ніж планувати. Незважаючи на це, книга не перетворилася на нудний список улюблених географічних координат – вони часто служать цікавою декорацією, але не притягують до себе надмірної уваги.

Загалом у збірці багато ностальгії. І не лише за подорожами або часовими відрізками. Так, в одному з есеїв автор роздумує про те, як душа тікає зі старих будівель під час реставрації, а в інших – про забуті стаціонарні телефони, випадково знайдені старі флешки, касетні плеєри… Читаючи «Щось зі мною не так», інколи ловиш себе на ностальгії за якимись прозорими, майже примарними та невловимими деталями. Тим не менш, книга не перетворюється на суцільну оду минулому, бо так чи інакше відчувається, що автор не намагається будь-що зберегти своє старе життя, навпаки – він знаходить у собі сили позбутися чогось, аби звільнити місце новому. Так, як він викидає хоч і заношені, але улюблені шорти, котрі не сподобалися дружині.

Разом з тим, цю збірку важко назвати такою, що примушує надмірно сумувати. Читається вона легко, а гумор автора часто дозволяє навіть гучно посміятися. «Балада про шорти», «Лежачологія» та «Сто баксів авансу» безсумнівно викличуть хоча б крихітну посмішку. Як і розповіді про те, чому черешня робить з людей злих монстрів, що таке пафосометр і як письменнику довелося побувати Любком Дерешом. Багато історій не просто смішні, але теплі, «домашні».

Одночасно у «Що зі мною не так» Андрій Любка не тікає і від серйозніших тем. Тут знайдуться і його роздуми про націю та білінгвальність, і короткі історичні дискурси, і думки про роль хуторянства у становленні української ідентичності. Автор навіть описує свою передвоєнну тривогу, схожу, на його думку, з тривогою міжвоєнного періоду на початку минулого століття, а в есеї «Війна без переможців» роздумує, опираючись на книгу «Мідна доба» Слободана Шнайдера, про те, хто зазвичай святкує «перемоги» та якою є їхня ціна.

На додаток письменник в певній мірі переосмислює деякі постаті української та світової культури. Тут і Григорій Сковорода в есеї «Гіпстер, езотерик, вегетаріанець», назва котрого говорить сама за себе, тут і Тарас Шевченко, фантастичність життя котрого підкреслює автор. «Це голлівудська історія, але зовсім не солодка й без гепі-енду», – пише Любка, захоплюючись тим, як безправний раб стає поетом та академіком, що заряджає на століття вперед багатомільйонну націю. Та особливо щемко в часи, коли мільйони українців стали вимушеними переселенцями, читати есей про Пауля Целана «Біженець, який утікав від себе».

А ще в цій книзі дуже багато власне про книги. Як автор їх читає, підписує, як вибирає та навіть як оцінює людей за їхніми власними книгозбірнями – і це лише маленька частка контекстів, у яких згадані книги та письменництво. Нова збірка есеїв Любки переповнена його любов'ю та ніжністю до текстів.

В той же час письменник ставиться до книг напрочуд легко, читання для нього радше задоволення, аніж спосіб саморозвитку. «Якось так склалося, що саме життя, подорожі, зустрічі з людьми й культурами стали для мене найважливішою наукою», – говорить він. Ця наука і описана в його новій збірці. За аналогією з «лежачологією», її цілком можна було б назвати «любкологією». І, як на мене, «посібник із любкології» – найточніший опис книги «Щось зі мною не так». ●

ОГОЛОШЕННЯ

Парафія Стрітення Господнього Української греко-католицької церкви міста Лодзь звертається до всіх небайдужих людей з проханням про допомогу в купівлі готового будинку, який планується використати як парафіяльний храм.
Збірку на закупівлю будинку благословив Перемисько-Варшавський митрополит УГКЦ Євген Попович.
Від усього серця дякуємо за будь-яку надану допомогу.
Пожертви просимо надсилати на подані банківські рахунки SANTANDER BANK POLSKA S.A.
PARAFIA GRECKOKATOLICKA P.W. OFIAROWANIA PAŃSKIEGO W ŁODZI
PLN 08 1090 2590 0000 0001 5263 3815 **USD** 12 1090 2590 0000 0001 5006 6832 **EURO** 58 1090 2590 0000 0001 5263 3788

eprasa.pl 180735a8f2

Передплата «Нашого слова» на 2023 рік

ПОЛЬЩА

Кількість примірників	Ціна одного примірника в передплаті	Квартал	Пів року	Рік
ЗВИЧАЙНА ПОШТА (PRZESYŁKA EKONOMICZNA)				
1 примірник	**5,00** зл + поштові оплати	**104,00** зл	**208,00** зл	**416,00** зл
3 примірники і більше (ціна одного примірника)	**5,00** зл без поштових оплат	**65,00** зл	**130,00** зл	**260,00** зл
АВІАПОШТА (PRZESYŁKA PRIORYTETOWA)				
1 примірник	**5,00** зл + поштові оплати	**118,00** зл	**236,00** зл	**472,00** зл
10 примірників і більше (ціна одного примірника)	**5,00** зл без поштових оплат	**65,00** зл	**130,00** зл	**260,00** зл

ЄВРОПА + УКРАЇНА

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
395,00 зл	**790,00** зл
95,00 євро	**190,00** євро

КАНАДА

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
395,00 зл	**790,00** зл
145,00 дол КАНАД.	**290,00** дол КАНАД.

США, АВСТРАЛІЯ

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
395,00 зл	**790,00** зл
113,00 дол США	**225,00** дол США

Карнавальний бал «Допомагаємо Україні»

Кентшинський гурток ОУП запрошує на карнавальний бал, який відбудеться в суботу, 4 лютого 2023 р., о 19-й годині в спортивному залі на вулиці Казимира Великого 12А в Кентшині (Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kętrzynie ul. Kazimierza 12A).
До танцю гратиме ансамбль «Хата вуя Бена» з Ольштина.
Інформація та замовлення квитків за телефонами: 693 200 741, 603 526 236.

Жінка, 37 років, з вищою освітою, зі Щеціна, познайомиться з чоловіком до 42-х років з вищою освітою, найкраще зі Щеціна чи околиць. Контакт через редакцію.

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **prenumerata i reklama** – tel./fax 22 677-88-10, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: zastępca redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), Katarzyna Komar-Macyńska (Przemyśl), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **prenumerata, reklama** – Łesia Korostatewycz. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów). **Wydawca:** Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 2100 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w kioskach RUCH-u, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Prenumerata realizowana przez RUCH S.A.: Zamówienia na prenumeratę można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się z Centrum Obsługi Klienta „RUCH" pod numerami: 22 693 70 00 lub 801 800 803 – czynne w dni robocze w godzinach 7^{00} – 17^{00}.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 180735a8f2

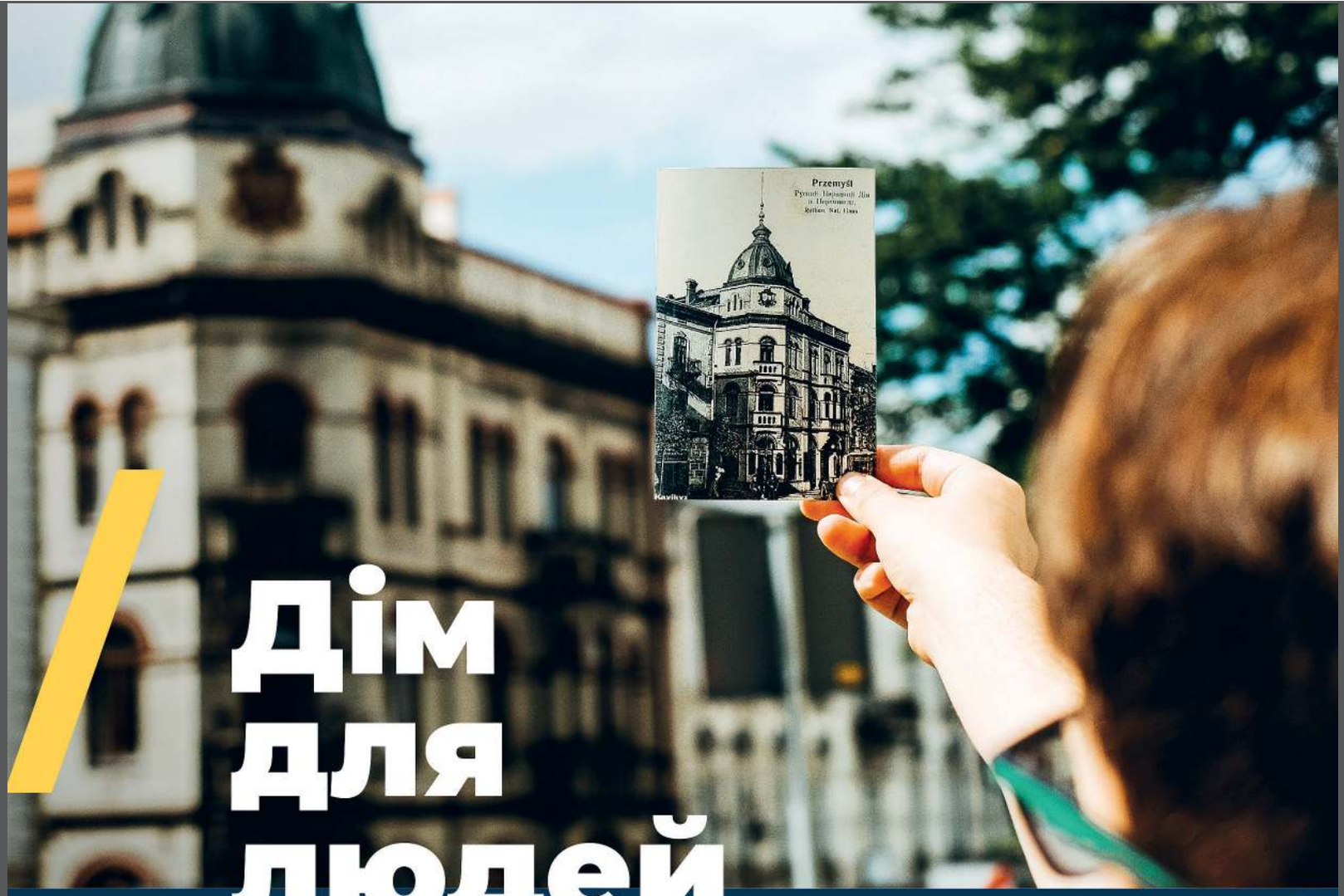

Дім для людей і мрій

Разом збудували – разом відбудуймо!

З 24 лютого наші двері є відкриті для тих, хто тікає від війни – наші волонтери допомогли вже сотням тисяч громадян України.

Ми підлаштовували увесь доступний простір будинку згідно потреб нової ситуації.

Щоб надалі допомагати, а також організувати культурні, освітні та інтеграційні заходи мусимо завершити ремонт чергових поверхів.

Тому просимо про Вашу підтримку!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ У ПЕРЕМИШЛІ

Fundacja Dom Ukraiński w Przemyślu
ul. Kościuszki 5, 37-700 Przemyśl
PLN: 88 1600 1462 1838 9708 6000 0001
USD: 61 1600 1462 1838 9708 6000 0002
SWIFT: PPABPLPK
Tytuł: Darowizna na działalność statutową

PayPal
narodnyj.dim@ukraincy.org.pl

eprasa.pl 180735a8f2